

Kl. 19.25

Det har i det hele taget gennem det sidste år været en glæde at opleve en stigende forståelse for og anerkendelse af, at vi i Grønland og Færøerne gerne vil have lov at være de anderledes folk, vi er, uanset hvilket statsborgerskab der for tiden tilhører os.

Jeg forstod lige så klart statsministerens ord som en garanti for, at et ønske om selvstændighed fra Færøerne eller Grønland aldrig fremover vil kunne afgøres af en afstemning i det danske Folketing. Også det er godt at vide og et klart nybrud i forhold til den hidtidige politiske stagnation vedrørende rigsfællesskabet.

For det andet har vi medlemmer af Den Nordatlantiske Gruppe bemærket en stadig stigende lydhørhed og samarbejdsvilje fra vores venner og kolleger her i huset. Igen var den store opbakning fra en række af vores mest indflydelsesrige kolleger til vores studenterdag herinde et billede på det.

Men også i en række andre sammenhænge har vi mærket, at vi bliver hørt mere og trænger tydeligere igennem end tidligere. Det betyder naturligvis ikke, at vi bliver mødt med enighed alle steder, det ville da også være alt for kedeligt, men det betyder, at vi kommer ind i den dialog, som er så afgørende en forudsætning for ethvert demokratisk systems udvikling, den dialog, der også er en forudsætning for, at folk med forskellige kulturelle og historiske baggrunde overhovedet har en mulighed for at forstå hinanden og arbejde sammen på en konstruktiv måde i stedet for at gå i baglås i fordømmenes brændende mørke.

Denne simple sammenhæng er vel under alle omstændigheder dette politiske års vigtigste gennembrud i den grønlandsk-danske dialog. Det er således med positive erfaringer fra arbejdet mellem politikerne, vi fra Grønland er klar til at afrunde dette folketingsår.

Men samtidig er vi to medlemmer fra Grønland jo også aktive medlemmer af den selvstyrekommission, som er nedsat mellem Danmark og Grønland. I den møder vi ud over danske politikere også en række danske embedsfolk fra forskellige ministerier, og her er signalerne ganske anderledes restriktive. Desværre er det, som om at mens politikerne nu prøver at se på, hvad vi kan ændre i forholdet mellem vore forskellige folk og vore forskellige lande, så har embedsværket utrolig travlt med at pege på alt det, de mener vi ikke kan ændre.

Det er med andre ord, som om embedsværket ikke har forstået de nye politiske vinde, der blæser. De har ikke forstået, hvad det er, statsministeren prøver at signalere. Nu har det politiske system vel altid været mindre trægt end embedsværket, der som bekendt kun nødig bevæger sig i nye baner og ud på åbent hav, men det er jo derhen, vi politikere gerne vil. Vi vil have luft under vingerne og sø under kølen, vi vil sejle nye veje, opdage nye muligheder, og det sker altså kun, hvis man er i stand til at vove sig ud, hvor man ikke har sejlet før.

Hele spørgsmålet om det fremtidige forhold mellem Danmark og Grønland er ganske enkelt et spørgsmål om, hvad vi politikere vover, hvor visionære vi tør være, og hvor lidt vi lader os dominere af et konservativt og konstruktionsforskrækket embedsværk. Det, der er afgørende i disse år, er, at vi politikere tør tage de rigtige skridt og sende de rigtige signaler således som statsministeren på studenterdagen.

De næste skridt i Grønlands politiske udvikling, som blandt andre steder drøftes i den førnævnte kommission, må og skal være andet og mere end et serviceeftersyn af det hjemmestyre, vi indførte for knap 30 år siden. Selvstyret skal medføre klare og markante forbedringer i forhold til hjemmestyret. Det skal sikre det grønlandske folks ejendomsret til landet og dets ressourcer, det skal åbne for, at Grønland i eget navn og efter eget ønske indgår aftaler med andre lande om handel, mineindustri, kultur, idræt, forskning, transport med mere for derved at forbedre landets økonomiske selvformåen på præcis samme måde, som Grønland med sin hjemmestyrelov i hånden allerede i dag kan inden for fiskeri, skattepolitik, og for så vidt angår relationer til EU. Selvstyret skal endvidere åbne for, at Grønland, hvis det ønskes, kan indlede en forfatningsforberedende proces med henblik på at sikre sin politiske fremtid.

Kl. 19.30

Det drejer sig om tiltag og signaler, der kan fremtidssikre det gode forhold mellem vores lande og vores folk i stedet for at øge modsætningerne ved at forsøge at skjule de problemer, der er, med en ny gang hjemmestyrefernis, nu kaldet selvstyre.

Det handler om ligeværdighed, det handler om anerkendelse, det handler om selvstændighed, men det handler først og fremmest om frivillighed. Vi er imod tvangsfællesskaber, vi er imod økonomisk umyndiggørelse, vi er for folkenes selvbestemmelsesret. Så meget er vi vel